

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 10,699 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 385 คน วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage sampling) ดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1973) ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95 % มีความคลาดเคลื่อน ± 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน
2. เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของประชากรของโรงเรียนแต่ละขนาดในแต่ละอำเภอ
3. สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนครูในโรงเรียนแต่ละขนาดในแต่ละอำเภอ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2542 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ขนาดของ โรงเรียน สปอ./สปก.	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
	N	n	N	n	N	n	N	N
1. เมืองศรีสะเกษ	172	6	336	12	432	16	940	34
2. กันทรารมย์	119	4	386	14	301	11	806	29
3. กันทรลักษณ์	68	2	525	19	796	29	1,389	50
4. ขุขันธ์	93	3	471	17	589	21	1,153	41
5. ราชันย	82	3	261	9	249	9	592	21
6. อุทุมพรพิสัย	96	4	320	12	341	12	757	28
7. ขุนหาญ	59	2	360	13	351	13	770	28
8. ปรางค์กู	59	2	334	12	139	5	532	19
9. ไพรบึง	92	3	200	7	97	4	389	14
10. ยางชุมน้อย	24	1	55	2	167	6	246	9
11. ห้วยทับทัน	30	1	165	6	122	4	317	11
12. บึงบูรพ์	14	1	28	1	40	1	82	3
13. โนนคูณ	64	2	142	5	91	4	297	11
14. ศรีรัตนะ	44	2	119	4	188	7	351	13
15. น้ำเกลี้ยง	35	1	116	4	154	6	305	11
16. วังหิน	30	1	256	9	61	2	347	12
17. ภูสิงห์	14	1	113	4	272	9	399	14
18. เมืองจันทร์	21	1	72	3	35	1	128	5
19. เเบญจลักษณ์	32	1	155	6	87	3	274	10
20. พยุห์	70	2	131	5	79	3	280	10
21. โพธิ์ศรีสุวรรณ	14	1	140	4	26	1	180	6
22. ศิลาลาด	37	1	94	4	34	1	165	6
รวม	1,269	45	4,779	172	4,651	168	10,699	385

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น เป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) โดยมีลักษณะเป็นตัวเลือกที่มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ขั้นเตรียมการ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี

1.2 สอบถามและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้จากกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ (ดังรายนามในภาคผนวก ก)

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหาร (หัวหน้าฝ่ายพัฒนาบุคลากร เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มที่ 3 ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ขั้นสร้างเครื่องมือ ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 สร้างแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมี 4 ตัวเลือก ตามขอบเขตการวิจัยที่กำหนด

2.2 นำแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ(ตั้งรายนามในภาคผนวก ก)ตรวจสอบความครอบคลุมในเนื้อหา ความตรงในเนื้อหา และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. ขั้นตอนทดลองใช้ (Try out)

3.1 นำแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 คน

3.2 หาค่าความยากง่าย (Index of Item - Difficulty ใช้แทนด้วยตัวอักษร p) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power ใช้แทนด้วยตัวอักษร r) ของข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบเทคนิค 50% และเกณฑ์พิจารณาคุณภาพของข้อคำถามแต่ละข้อมีเกณฑ์ดังนี้

หาค่าความยากง่าย มีค่าระหว่าง 0.20 – 0.80

หาค่าอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

การคัดเลือกข้อคำถามในแบบสำรวจฉบับนี้ ได้ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ดังนี้

ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.23 – 0.80

ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.67

ได้จำนวนข้อคำถามในแบบสำรวจทั้งหมด 55 ข้อ

3.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจที่คัดเลือกไว้จำนวน 55 ข้อ โดยใช้สูตรการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) KR – 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.ขอความร่วมมือจากบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อแจ้งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอให้แจ้งโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

2.ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำส่งแบบสำรวจทางไปรษณีย์ และรวบรวมด้วยตนเองบางส่วน โดยผ่านทางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ได้รับแบบสำรวจข้อมูลกลับคืน จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสำรวจที่ส่งไปและที่ได้รับคืน และที่มีความสมบูรณ์

ขนาดโรงเรียน	จำนวนที่ส่งแบบสำรวจ	จำนวนที่ได้รับแบบสำรวจคืน	คิดเป็นร้อยละ
ขนาดเล็ก	45	45	100.00
ขนาดกลาง	172	172	100.00
ขนาดใหญ่	168	147	87.50
รวม	385	364	94.55

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* (Statistical Packing for Social Science) ในการวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อเพื่อหาระดับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาตนเองและการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละด้าน โดยความต้องการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กับคะแนนความเข้าใจ คือ ระดับคะแนนสูงมีความต้องการพัฒนาตนเองน้อย ระดับคะแนนต่ำมีความต้องการพัฒนาตนเองสูง

นำคะแนนเต็มทั้งหมด (ระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจทั้งหมดเท่ากับ 55 คะแนน) มาแบ่งช่วงคะแนน (Range) ออกเป็น 5 ส่วนเท่า ๆ กันโดยมีเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้ (BEST, 1993)

เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

คะแนนเต็ม	ระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	0.00-0.20	0.21-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81-1.00
2	0.00-0.40	0.41-0.80	0.81-1.20	1.21-1.60	1.61-2.00
3	0.00-0.60	0.61-1.20	1.21-1.80	1.81-2.40	2.41-3.00
4	0.00-0.80	0.81-1.60	1.61-2.40	2.41-3.20	3.21-4.00
6	0.00-1.20	1.21-2.40	2.41-3.60	3.61-4.80	4.81-6.00
7	0.00-1.40	1.41-2.80	2.81-4.20	4.21-5.60	5.61-7.00
8	0.00-1.60	1.61-3.20	3.21-4.80	4.81-6.40	6.41-8.00
9	0.00-1.80	1.81-3.60	3.61-5.40	5.41-7.20	7.21-9.0
12	0.00-2.40	2.41-4.80	4.81-7.20	7.21-9.60	9.61-12.00
16	0.00-3.20	3.21-6.40	6.41-9.60	9.61-12.80	12.81-16.00
55	0.00-11.00	11.01-22.00	22.01-33.00	33.01-44.00	44.01-55.00

นำช่วงคะแนนของระดับความรู้ความเข้าใจ มาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา

คะแนนเต็ม	ระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเอง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	0.00-0.20	0.21-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81-1.00
2	0.00-0.40	0.41-0.80	0.81-1.20	1.21-1.60	1.61-2.00
3	0.00-0.60	0.61-1.20	1.21-1.80	1.81-2.40	2.41-3.00
4	0.00-0.80	0.81-1.60	1.61-2.40	2.41-3.20	3.21-4.00
6	0.00-1.20	1.21-2.40	2.41-3.60	3.61-4.80	4.81-6.00
7	0.00-1.40	1.41-2.80	2.81-4.20	4.21-5.60	5.61-7.00
8	0.00-1.60	1.61-3.20	3.21-4.80	4.81-6.40	6.41-8.00
9	0.00-1.80	1.81-3.60	3.61-5.40	5.41-7.20	7.21-9.00
12	0.00-2.40	2.41-4.80	4.81-7.20	7.21-9.60	9.61-12.00
16	0.00-3.20	3.21-6.40	6.41-9.60	9.61-12.80	12.81-16.00
55	0.00-11.00	11.01-22.00	22.01-33.00	33.01-44.00	44.01-55.00

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

(ประคอง กรรณสูตร, 2535)

2. สูตรหาระดับความยากง่ายของข้อทดสอบ

$$P = \frac{R_U - R_L}{2f}$$

เมื่อ	P	แทน	ระดับความยากง่ายของข้อทดสอบ
	R_U/R_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง/ต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูกต้อง
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มซึ่งต้องมีจำนวนเท่ากัน

(ประคอง กรรณสูตร, 2535)

3. สูตรหาอำนาจจำแนกของข้อสอบ

$$D = \frac{R_U - R_L}{f}$$

เมื่อ	D	แทน	ดัชนีอำนาจจำแนก
	R_U/R_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง/ต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูกต้อง
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มซึ่งต้องมีจำนวนเท่ากัน

(ประคอง กรรณสูตร, 2535)

4. สูตรวิเคราะห์ ความเที่ยงของแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ดังนี้

$$KR - 20 = \frac{K}{K - 1} \left[\frac{1 - \sum p_i q_i}{S_x^2} \right]$$

KR - 20	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง
K	แทน	จำนวนข้อสอบ
p_i	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อที่ i
q_i	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อที่ i
S_x^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อ

(ประคอง กรรณสูตร, 2535)